

Streszczenie

Praca doktorska pod tytułem: „Zintegrowany model kompetencji społecznych wobec wyzwań współczesnej edukacji” składa się z 5 rozdziałów. Dokonano w niej kompleksowej analizy kompetencji społecznych i udowodniono na podstawie własnych badań ilościowych i jakościowych hipotezę główną mówiącą, że poziom posiadanych kompetencji społecznych ma istotny mierzalny wpływ na jakość kariery zawodowej i życia osobistego. Zweryfikowano również hipotezę pomocniczą o potrzebie wprowadzenia edukacji kompetencji społecznych do publicznego poziomu oświaty. Nowatorski charakter pracy jest związany nie tylko z przeprowadzonymi badaniami, lecz także ze wskazaniem autorskiej koncepcji kompetencji miękkich za pomocą zintegrowanego modelu kompetencji społecznych.

Sformułowanie „kompetencje społeczne” utożsamiane jest z uwarunkowaniami jednostki do życia w społeczeństwie, opartymi na budowaniu relacji, komunikacji i współpracy z innymi ludźmi. Powszechnie jest stosowany podział na „kompetencje miękkie”, związane psychiką ludzką i z umiejętnościami społecznymi oraz na „kompetencje twarde”, powiązane z predyspozycjami zawodowymi. Współczesna literatura poruszająca tę tematykę ukazuje różnorodne rozumienie i definiowanie pojęcia kompetencji społecznych. W rozprawie ukazano obszerny zakres definicji, ze wskazaniem na przydatność kilku z nich do celów pracy. Rozprawa w całościowym ujęciu ukazuje problematykę pojęcia „kompetencje społeczne”, jego genezę, wykorzystanie, bądź też brak jego wykorzystania w edukacji powszechnej oraz zapotrzebowanie osób na nabywanie wspomnianych kompetencji.

Rozdział I zawiera całokształt zagadnienia i problematykę związaną z definiowaniem kompetencji społecznych w oparciu o literaturę przedmiotu. Zagadnienie kompetencji społecznych przedstawione jest w dyskursie poradniczym, w dyskursie pedagogicznym oraz jako obszar zainteresowań mediów tradycyjnych i nowoczesnych. Ponadto w tym rozdziale zawarto analizę nauczania kompetencji społecznych w powszechnej edukacji, oraz na rynku szkoleniowym. Wybór wielu źródeł i bogata literatura pozwoliły na wnikliwe scharakteryzowanie zagadnienia kompetencji społecznych.

W rozdziale II zawarto autorską definicję kompetencji społecznych w postaci zintegrowanego modelu kompetencji społecznych. W wymienionym modelu opisano i sklasyfikowano podstawowe umiejętności, które są konieczne, by prawidłowo funkcjonować w różnych sytuacjach społecznych, związanych z życiem zawodowym, z relacjami z innymi ludźmi oraz z własnym rozwojem osobowym.

W rozdziale III zaprezentowano opis projektu badawczego, metodologię badania jakościowego oraz wybór i uzasadnienie narzędzia badawczego. Na potrzeby tej rozprawy przeprowadzono badanie ilościowe i jakościowe. Podstawowym celem badania ilościowego było zweryfikowanie hipotezy badawczej dotyczącej wpływu kompetencji społecznych na ocenę jakości życia i kariery zawodowej wśród osób pracujących, jak również zweryfikowanie hipotezy o potrzebie wprowadzenia edukacji kompetencji społecznych do publicznego systemu oświaty. Celem badania jakościowego była próba eksploracji wybranych kompetencji społecznych i ich wpływ na różne aspekty życia uczestników badania, jak również pogłębienie tematu nabywania kompetencji społecznych podczas procesu edukacji.

W rozdziale IV zawarto wyniki przeprowadzonych badań, przede wszystkim analizę danych dotyczących wpływu poziom kompetencji społecznych na jakość kariery i życia zawodowego oraz potrzebę wprowadzenia edukacji kompetencji społecznych w powszechnym systemie oświaty.

W rozdziale V wskazano ogólne rekomendacje do wykorzystania kompetencji społecznych w strukturach nauczania. Zaproponowano dwutorowe nauczanie kompetencji miękkich w postaci wyspecjalizowanych zajęć z tematyki kompetencji społecznych oraz zintegrowanie wiedzy z zakresu tych umiejętności do już istniejących programów nauczania. Jako element końcowy położono nacisk na korzyści związane z nauczaniem wskazanych kompetencji w powszechnym systemie oświaty.